NEDVĚDICKÝ ZPRAVODAJ

VYDÁVÁ MĚSTYS NEDVĚDICE ▪ ČÍSLO 3 ▪ ROČNÍK 7 ▪ ZÁŘÍ 2013

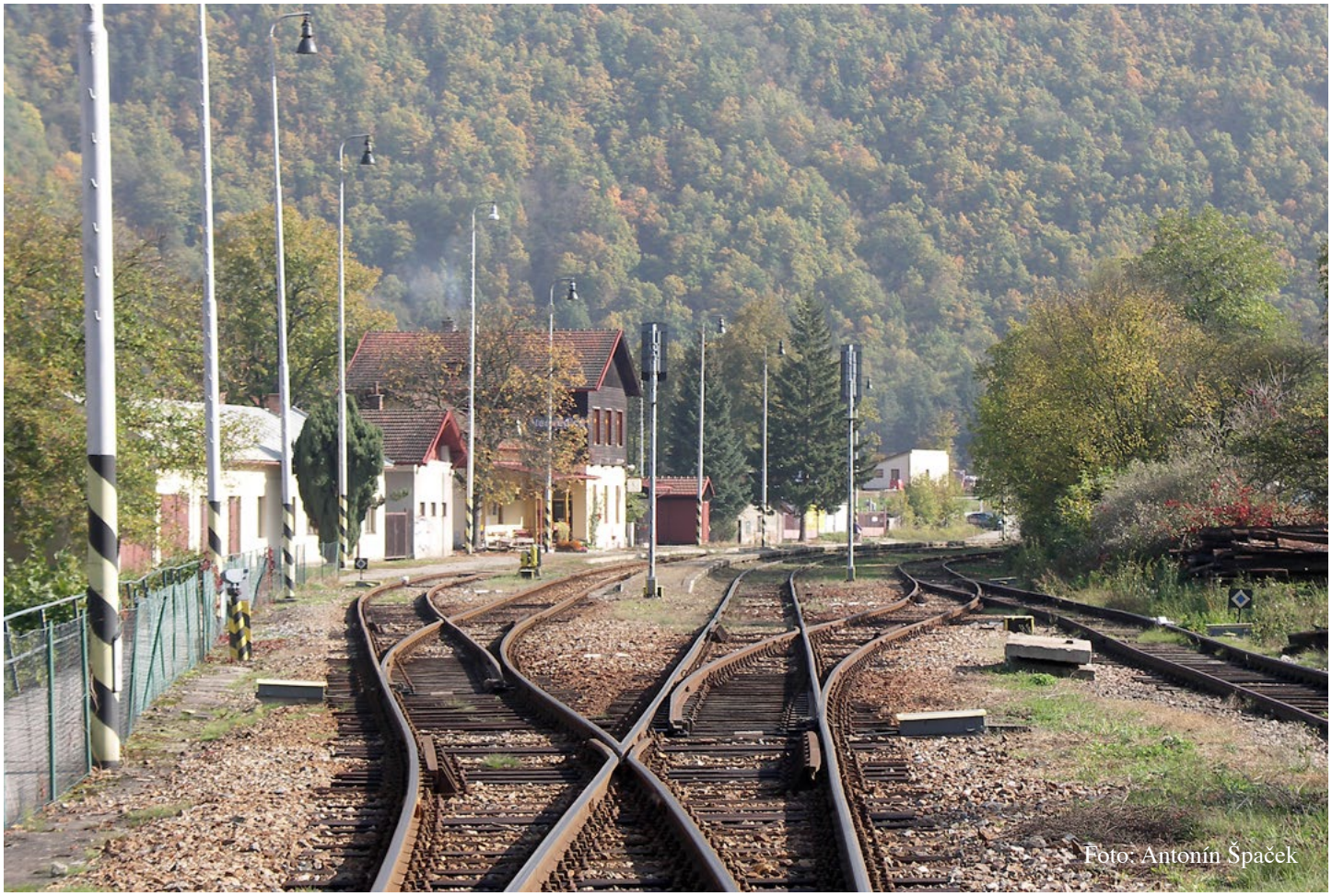

Foto: Antonín Špaček

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

po třech měsících se Vám na konci léta dostává do rukou letošní již třetí číslo našeho Zpravodaje. Po deštivém předprázdninovém období jsme prožívali velmi suché letní měsíce. Počasí se o prázdninách vyznačovalo také rekordně vysokými teplotami, při kterých se děti, rekreanti a lidé, kteří užívali dovolenou, mohli po několika nic moc létech naplno věnovat letním radovánkám.
Úvodník minulého čísla Zpravodaje jsem končil informací o tom, že netrpělivě čekáme na osud několika našich žádostí o dotace na realizaci připravených projektů. O tři měsíce později, tedy nyní, mohu s radostí oznámit, že dva naše projekty získaly v hodnocení potřebný počet bodů a byly vybrány k financování. Tak především po šesti letech příprav a neúspěšných jednání byl konečně k financování z regionálního operačního programu Jihovýchod (ROP JV), tedy z dotačních prostředků EU, vybrán projekt „Parkoviště pro návštěvníky hradu Pernštejna“. Nové parkoviště vznikne v roce 2014 v prostoru bývalé skládky posypového materiálu na Pernštejně. Nové parkoviště nahradí stávající parkovací místa podél silnice do Smrčku a podél přístupové cesty na první hraní nádvoří. Odtud mají sice návštěvníci blízko do hradu, ale především na nezpevněných plochách dochází k devastaci terénu a zeleně a parkování je nedůstojné, neodpovídá standardům 21. století, když se zde parkující osoby často pohybují mezi oblaky prachu nebo naopak v blátě. Mizernou úroveň parkování ještě umocňuje skutečnost, že stávající parkoviště je již mnoho desítek roků parkovištěm neoficiálním, neboť nebylo nikdy jako parkovací plocha schváleno a už vůbec nebylo zkolaudováno. Tento stav je do budoucna z mnoha důvodů neudržitelný. Nové parkoviště také doplní projekt naučných stezek, jehož bylo původně součástí, a stane se nejen východiskem na vlastní hrad, ale také na trasy naučných stezek. V neposlední řadě stavbou nového parkoviště zmizí nevzhledný prostor, který mnozí z našich spoluobčanů dlouhodobě využívají k „odkládání“ odpadků a odpadů všeho druhu.

Druhý úspěšný projekt se jmenuje „Opatření ke snížení prašnosti v městysi Nedvědice“. Jeho obsahem je zakoupení zametacího stroje, s jehož pomocí budeme moci vlastními silami především v jarních měsících beze zbytku zamést, vysát a uklidit posypový materiál z chodníků a místních komunikací. Pokusíme se rovněž dohodnout se Správou a údržbou silnic na úklidu po-

sypového materiálu ze státních silnic, abychom již nemuseli absolvovat každoroční ponižující žadonění o zametení našich silnic a přitom týdny čekat, až na nás přijde řada.

Za krátký komentář jistě stojí také dění okolo zdravotního střediska. O tom, že naše nová paní doktorka – zubařka zahájila v červnu svoji práci, přinesl informaci již minulý Zpravodaj. Ke změně, i když jen organizační, došlo od 1. 8. 2013 také v ordinaci dětského lékaře. Nepříjemnými okolnostmi, které uvedenou organizační změnu provázely, se nechci zabývat, protože dětské pacienty ani jejich rodiče nezajímají. Pro nás všechny je podstatné to, že se svými dětmi i nadále můžeme docházet do stejné ordinace, ke stejnému panu doktorovi a potkáme tam stejnou sestřičku. Vítaným bonusem je bezesporu rozšíření ordinačních hodin na dva dny týdně s perspektivou rozšíření poskytovaných služeb.

Oprava silnice nad školkou
Foto: Antonín Špaček

Suché počasí prázdninových měsíců nám umožnilo místo průběžného sečení a úklidu trávy věnovat se dlouho odkládaným pracím. Asi nejviditelnější z nich bylo položení nového živičného povrchu na horní místní komunikaci za MŠ. Podařilo se rovněž upravit povrch místních komunikací v zadní části Žlíbků a v uličce okolo RD Vašicových. Jedná se o úpravy provizorní a doufám, že dočasné. Na svou opravu stále čeká místní komunikace u MŠ zvaná „panelovka“. Věřím, že se podaří nalézt způsob, abychom i zde nejpozději na jaře příštího roku jezdili a chodili po novém živičném povrchu. Ke komentáři o opravách našich místních komunikací bezpochyby patří ještě jedna informace. S potěšením bych rád na tomto místě poděkoval našim chatařům z lokality pod Horou. Díky jejich nápadu, iniciativě a především jejich nákladem byl upraven povrch nezpevněné účelové komunikace, která pod Horu vede a která v důsledku vzrůstajícího počtu projíždějících aut byla již delší dobu obtížně sjízdná. Dlužno dodat, že na devastaci této cesty se podílejí také anonymní jezdci na terénních motorkách, kteří se nejen zde chovají často velmi bezohledně. Nejen, že ničí cesty, trávníky apod., ale také mnohdy ohrožují chodce a cyklisty. Všem chatařům zpod Hory bych rád za jejich iniciativu ještě jednou poděkoval.

K tradičnímu komentáři nešvarů, které se u nás čas od času objevují, tentokrát nepřidám další, neboť s povděkem konstatuji, že v uplynulých třech měsících jsme nezaznamenali žádné mimořádně projevy vandalství, krádeží apod. Tentokrát upozorňuji (opakovaně) na neurvalé až agresivní praktiky domovních prodejců a „nabízečů“ levných energií atp. Sám jsem se v průběhu prázdninových měsíců s jednou skupinou takových podomních prodejců setkal na Krčíně a musím říci, že mě jejich agresivita a celkový způsob jednání šokovaly. Apeluji proto opakovaně na vás všechny. Nepřipouštějte si žádné z uvedených lidí k tělu, už vůbec je nepouštějte do svých domácností, a pokud uznáte za potřebné, volejte na radnici nebo na policii, která by měla konat. Tržní řád městyse Nedvědice popsané praktiky zakazuje, proto se na něj odvolávejte a v žádném případě se nenechejte zviklat argumentací druhé strany o neplatnosti uvedené normy nebo že se vlastně nejedná o podomní prodej ani službu apod. Opakuji, že uvedené jednání nejste povinni tolerovat, a to nejen proto, že vám ve výsledku nic dobrého nepřinese, a navíc v drtivé většině případů vám jen zkomplikuje život. V každém případě se snažte zaznamenat alespoň některé z údajů, jako jsou barva a typ auta, jeho poznávací značka apod.

Z uskutečněných kulturních a společenských akcí již tradičně nejvýznamnější byly Slavnosti Pernštejnského panství. Myslím, že se akce povedla. Přiměřený rozsah slavností, pestrý program a také přející počasí, to vše přispělo k většinové spokojenosti účastníků. Všem, kteří celé slavnosti pečlivě připravili a zasloužili se o jejich zdárný průběh, upřímně děkuji. Stejně tak děkuji organizátorům ostatních kulturních akcí a opakovaně vyjadřuji přání, aby vám všem vydržela chuť a elán i do dalšího období.

Závěrem přeji našim dětem úspěšné vykročení do nového školního roku a nám všem co nejdelší pěkný slunečný podzim a naopak co nejpozdější příchod sychravého podzimního počasí.

Ing. Pavel Vejrosta

INFORMACE Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTYSE NEDVĚDICE

V období od uzávěrky minulého čísla Zpravodaje se Rada městyse Nedvědice (RMN) sešla 5 x (č. 58 - 62) a mimo jiné jednala o následujících záležitostech:

- neschválila pokračování projektu „Živé obce“
- schválila poskytnutí mimořádného členského příspěvku Mikroregionu Pernštejn ve výši 17.500,- Kč jako podíl MN na spolufinancování poskytnuté dotace z rozpočtu JMK na aktualizaci „Strategie rozvoje MRP“
- zamítla nabídku MAS Brána Vysočiny na spolupořadatelství regionální výstavy v Tišnově v měsíci 11/2013
- neschválila vypracování žádosti o dotaci z OPŽP na údržbu veřejné zeleně
- schválila uveřejnění záměru na prodej části pozemku p. č. 29/19 a 30/5 (PK29/12) v k. ú. Nedvědice o výměře 27 m^2
- schválila dodatek k odpisovému plánu ZŠ a MŠ Nedvědice
- schválila likvidaci nalezených a v zákonné lhůtě nevyzvednutých předmětů
- schválila rozpočtové opatření č. 9/2013
- průběžně projednávala – brala na vědomí stav příprav projektu „Po naučných stezkách na hrad Pernštejn II – větev Pernštejn – Smrček“, včetně podání žádosti o dotaci na jeho realizaci
- průběžně se zabývala – brala na vědomí postup nejnutnějších oprav a úprav rozvodů kabelové televize včetně jejich financování
- schválila zapojení MN do projektu „Znám křišťálovou studánku“, který připravuje MAS Zubří země. Součástí projektu bude v r. 2014 oprava studánek Císařská, Slovanka a Habrovská s rozpočtem 370 tis. Kč. 85 % této částky poskytne ze získané dotace MAS ZZ, 15 % je finanční spoluúčast MN
- schválila uveřejnění záměru na prodej částí pozemků p. č. 29/12 a 29/17 v k. ú. Nedvědice o celkové výměře do 36 m^2
- provedla závěrečné vyhodnocení SPP 2013
- vzala na vědomí informaci o převzetí a předání ordinace dětské-

Slavnosti Pernštejnského panství
Foto: Antonín Špaček

ho lékaře ve zdravotním středisku v Nedvědici
- vzala na vědomí informaci o získání dotace z ROP JV na realizaci projektu „Parkoviště pro návštěvníky hradu Pernštejn“
- schválila smlouvu s JMK o poskytnutí dotace z rozpočtu JMK na jízdu parního vlaku dne 6. 7. 2013
- schválila zrušení investice „Stavební úpravy zdravotního střediska“ a její převod do provozních nákladů
- schválila podpis smluv s SVK Žďársko na zajištění projektové dokumentace na novostavby kanalizace Žlíbky II a Klečany pod železnicí, současně vzala na vědomí informaci o neochotě některých majitelů soukromých pozemků v těchto dvou lokalitách dát souhlas se vstupem na jejich pozemky, což mělo za následek odsunutí realizace zatím o jeden rok
- schválila smlouvu o budoucím zřízení věcného břemene s Povodím Moravy ve prospěch městyse Nedvědice v souvislosti s připravovanou stavbou „Parkoviště pro návštěvníky hradu Pernštejn“
- schválila smlouvu o zřízení věcného břemene se společností JMP Net s.r.o. ze dne 25. 7. 2013. Rozsah věcného břemene je dán geometrickým plánem č. 613-1572-2012 ze dne 7. 3. 2012
- vzala na vědomí informace o proběhlých kontrolách (mj. SZIF, ROP JV) a stavu „živých“ výběrových řízeních
- schválila zařazení 1. části celkové rekonstrukce kanalizace na Nové čtvrti do plánu investic SVK Žďársko

Ing. Pavel Vejrosta

INFORMACE Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

Od uzávěrky minulého čísla Zpravodaje se uskutečnilo jedno jednání Zastupitelstva městyse Nedvědice (ZMN).
ZMN č. 13 dne 9. 9. 2013:
- vzalo na vědomí zprávu o kontrole plnění usnesení z minulých ZMN
- vzalo na vědomí zprávu z RMN od posledního jednání ZMN
- schválilo rozpočtová opatření č. 9, 10 a 11/2013
- schválilo prodej části pozemku p. č. 29/19 a 30/5 (PK 29/12) v k. ú. Nedvědice o výměře 27 m² Taťáně a Borisi Zítkovým, Nedvědice č. p. 122 za cenu 50,- Kč/m². Náklady na pořízení geometrického plánu, vypracování kupní smlouvy a vklad do KN hradí kupující. Pozemek se prodává na stavbu garáže, která bude stejných venkovních rozměrů a stejného provedení, jako garáž sousední
- schválilo prodej částí pozemků p. č. 29/12 a 29/17 v k. ú. Nedvědice o výměře do 36 m² p. Karlu Štětinovi ml., Nedvědice č. p. 290 za cenu 50,- Kč/m². Náklady na vypracování geometrického plánu, kupní smlouvy a vklad do KN uhradí kupující. Pozemek se prodává na stavbu pergoly
- schválilo smlouvu o prodeji pozemku p. č. st.- 486 v k. ú. Nedvědice o výměře 27 m² p. Karlu Štětinovi st.
- schválilo smlouvu o koupi částí pozemků p. č. 396/3 (PK 396) a p. č. 396/3 (PK 400) v k. ú. Nedvědice o celkové výměře 1.302 m² od p. Marka Štětiny
- schválilo smlouvu o prodeji pozemku p. č. 947/3 v k. ú. Nedvědice o výměře 169 m² Mgr. Blance Dračkové
- schválilo darovací smlouvu mezi městysem Nedvědice a p. Milanem Nepejchalem, jejímž předmětem je darování pozemků, resp. majetkových podílů na pozemcích v k. ú. Nedvědice městysi Nedvědice
- schválilo investici „Pořízení techniky na snížení prašnosti v městysi Nedvědice“
- schválilo předfinancování projektu „Pořízení techniky na snížení prašnosti v městysi Nedvědice“ a současně schvaluje finanční spoluúčast městyse Nedvědice na realizaci tohoto projektu
- schválilo poskytnutí mimořádného členského příspěvku Mikroregionu Pernštejn ve výši 17.543,- Kč na spolufinancování aktualizace rozvojové strategie
- schválilo členy kontrolního výboru Ing. Trčku a p. Čepičkovou
- uložilo kontrolnímu výboru dokončit kontrolu hospodaření ZŠ a MŠ Nedvědice za 2. pololetí 2012
- schválilo technické zhodnocení rozvodů kabelové televize
- schválilo snížení podpory HC Nedvědice na rok 2013 z původních 100 tis. Kč na 76 tis. Kč. Zbývající částka 24 tis. Kč byla použita na opravu chladícího agregátu na zimním stadionu
- schválilo prominutí poplatku za pronájem ordinace zubního lékaře ve zdravotním středisku v Nedvědici společnosti Jaradent plus s.r.o. na dobu jednoho roku od vzniku nájemního vztahu, tedy od 1. 6. 2013 do 31. 5. 2014

Ing. Pavel Vejrosta

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V sobotu 29. června 2013 přivítal pan starosta na místní radnici do řad našich občanů další nově narozené děti. S některými dětmi přišli kromě rodičů i prarodiče nebo starší sourozenci. Celou akci hudebně doprovázel Nedvědický pěvecký sbor Petry Cvrkalové Cvrčci. Mezi nové občánky jsme tentokrát přivítali dvě holčičky a tři chlapečky: Emu Marešovou, Elišku Ondráčkovou, Tobiase Vacenovského, Ondřeje Veselého a Josefa Zapletala. Všichni rodiče postupně položili děťátko na chvilku do obecní kolébky a podepsali se do pamětní knihy. Z obřadní síně odcházeli s kytičkou, plyšákem a malým peněžitým darem.

Zdena Kincová

Foto: Petra Zbořilová

POHÁDKA (NEJEN) PRO TATÍNKY

Kdo jen trochu sleduje kulturní část života v Nedvědici, ví, že Nedvědický pěvecký sbor Petry Cvrkalové Cvrčci je v činnosti už více než jedno desetiletí. Je obdivuhodné, co už za tu dobu zakladatelka a vedoucí sboru Mgr. Petra Glosr Cvrkalová s dětmi dokázala. Nejen že sbor tak dlouho a úspěšně vede, ale přichází stále s novými nápady, umí oživit vystoupení vtipnými i moudrými prvky. K výborným nápadům nepochybně patří vystoupení Cvrčků v neděli 16. června 2013. Bylo slunečné odpoledne, tak sednout si na zahrádce do stínu, případně se smočit v bazénu. A přece přišli diváci. Připravená stovka míst k sezení ve školní kreslírně nestačila, ten, kdo stál, měl velkou výhodu – lépe viděl na účinkující. Čtyřiadvacet účinkujících dětí se sice soustředilo

Foto: Zdeněk Krejčí

Foto: Zdeněk Krejčí

především na svoje role v pohádce O Šípkové Růžence, ale oči dětí určitě také hledaly, kde mezi diváky sedí právě jejich rodiče, zvláště pak tatínci. Proč? Protože právě tento den připadl na Den otců. Přestože byli hlavními obdarovanými diváky přítomní tatínci a dědečkové, bavili se všichni. Závěrečné překvapení v podobě přání dětí svým nejbližším bylo nádhernou tečkou programu.

Přejme paní sbormistryni stálý zájem dětí o zpěv. Přejme také dětem, aby paní sbormistryně měla stále velkou chuť do náročných činností, které s vedením sboru souvisejí. Přejme jim všem společně úsilí, vytrvalost, chuť a sílu zdolávat případné překážky. Těšme se společně na další vystoupení Cvrčků.

Petr Vejrosta

PRO ZDRAVÍ DĚTÍ A SPOKOJENOST RODIČŮ

MUDr. Miluše Sáblíková, praktická lékařka pro děti a dorost, upřesňuje ordinační hodiny dětského oddělení zdravotního střediska v Nedvědici:

Den:	Ordinační hodiny:
Pondělí NEDVĚDICE	07:00 – 11:00 – nemocní 11:00 – 13:30 – prevence
Úterý Bystřice	07:00 – 12:30 13:00 – 15:00 – prevence
Středa NEDVĚDICE	07:00 – 11:00 – nemocní 11:00 – 13:30 – prevence
Čtvrtek Bystřice	07:00 – 11:00 – nemocní 11:00 – 13:00 – prevence pro zvané 13:00 – 17:00 – nemocní, administrativa
Pátek Bystřice	07:00 – 09:30 – nemocní 09:30 – 12:00 – prevence

Ve zdravotním středisku v Nedvědici se o Vaše děti a dorost postarají lékaři:

MUDr. Ján Kozár
MUDr. Lenka Mičínová - Sáblíková
Hana Pečinková zdravotní sestra

Telefonické informace získáte na tel. čísle 607 041 942, pro Bystřici nad Pernštejnem 566 688 258. Návaznost dosavadní zdravotní péče a její perspektiva jsou zajištěny.

Jiří Šmíd

Dětské oddělení v Nedvědici
Foto: Pavel Vejrosta

SLAVNOSTI PO TŘINÁCTÉ

Je třináctka šťastné nebo nešťastné číslo? Odpovědi na tuto otázku by se určitě různily a každý z dotázaných by jistě předložil spoustu argumentů, proč je tomu tak či onak.

Z pohledu Slavností Pernštejnského panství by byla odpověď jednoznačná. Ve dnech 5. – 7. 7. 2013 totiž proběhl jejich již 13. ročník. A ty letošní určitě nešťastné nebyly.

Koncert PATRON
Foto: Antonín Špaček

V tradičním centru Slavností na Pernštejně to letos opět hřmělo. Naštěstí na rozdíl od loňského roku jenom obrazně. Po celé tři dny zde probíhal nepřetržitý proud vystoupení, z nichž můžeme jmenovat především pohádku O Šípkové Růžence v provedení Pěveckého sboru Petry Cvrkalové – Cvrčci, souboje a šermířská vystoupení skupin Baštýři, Flamberg, M.C.E., Gryff, vystoupení národopisného souboru Borověnka při ZŠ Štěpánov, dobová hudba v provedení souboru Huncfut, vynikající žonglérská vystoupení kejklíře Vojty Vrtka, dobové tance, ale i historický jarmark, předvádění řemesel, soutěže a hry pro děti a stylové občerstvení na jednotlivých nádvořích. K vrcholům programu patřila velká střelba skupiny Flamberg, jezdecký turnaj k poctě pana Viléma II. z Pernštejna a sobotní koncert skupiny Clamortis Loď bláznů. Po celou dobu Slavností byla též ve velkém sále sýpky zpřístupněna výstava „Kočárky v průběhu století“. Hlavnímu náporu návštěvníků odolával Pernštejn především v sobotu 6. 7., kdy se jich zde vystřídalo několik tisíc.

Výstava obrazů Přemysla Povondry
Foto: Antonín Špaček

A jaký byl průběh Slavností v samotné Nedvědici? I zde se opět jednalo o soubor různých kulturních a společenských akcí. Slavnosti byly zahájeny již v předstihu 28. 6. koncertem souboru

Koncert ARGEMA
Foto: Antonín Špaček

PATRON v kostele sv. Kunhuty. K již tradičním programům patřily různé výstavy – jednak výstava obrazů Přemysla Povondry, která tentokrát opět po deseti letech proběhla v prostorách radnice, dále tradiční výstavy v budově školy – včelařská výstava, výstava fotografií Miloše Neči, modelová železnice, z nových pak prodejní výstava oděvních a bytových doplňků z textilu Jany Dohnalové. Přednášky z historie se tentokrát ujala PhDr. Helena Sedláčková a seznámila posluchače s vývojem pečetí pánů z Pernštejna. Velmi zajímavé bylo sledovat stejně jako loni nejen Slavnosti, ale i celou Nedvědici a Pernštejn z vyhlídkového vrtulníku BELL 206 B3.

Koncert ARZENAL
Foto: Antonín Špaček

Centrem všeho dění v Nedvědici zůstal opět areál u rybníka. Hlavním tahákem pátečního programu se stala skupina Argema, které úspěšně sekundovaly skupiny UDG, Arzenal a Rabies i závěrečná Oldies party – diskotéka DJ Luboše Hejtmánka. Dopolední programy byly opět věnovány dětem. V sobotu to bylo vystoupení Cvrčků, národopisného souboru Borověnka při ZŠ Štěpánov, taneční vystoupení skupiny Pavly Čechové, Street dance v podání žáků ZŠ Nedvědice a vystoupení akordeonového souboru Minimusic pod vedením Bc. Bohuslavy Nedomové, v neděli pak dopolední dětský pořad obstaralo Rádio Petrov.

Ke Slavnostem neodmyslitelně patří příjezd historického vlaku. Letošní jednání kolem něho bylo velmi komplikované, ale nakonec se uskutečnil. Sice pouze jeden den – v sobotu – a pouze z jednoho směru – od Brna. I tak si jej nenechalo ujít 650 cestujících, ale i další stovky lidí na nádraží, kteří chtěli vidět starobylý vlak v celé jeho kráse. Pouze fotografové opět zoufali nad ne-

smyslným množstvím žlutých balónků jedné nejmenované firmy, které byly doslova všude v každém záběru. Z nádraží se proud lidí vydal postupně dvěma směry – jednak na hrad Pernštejn, jednak do areálu u rybníka, kde právě v té době končil křest nádherné knihy „Nedvědice na starých pohlednicích“ spojený s autogramiádou jejích autorů – V. Cisára, M. Šustra, J. Šmída a K. Černého. Škoda jen, že organizátoři neposunuli začátek alespoň o půl hodiny později, aby se jí mohli zúčastnit i příznivci historických mašinek, naopak knihu by si určitě zakoupili a nechali podepsat i mnozí z cestujících z historického vlaku. Na dvou místech současně však opravdu být nemůžete.

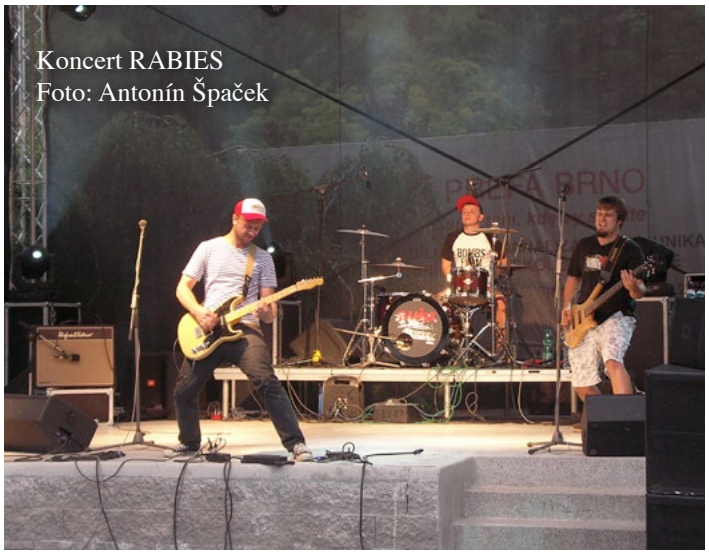
Koncert RABIES
Foto: Antonín Špaček

Po křtu knihy následoval opět příjezd družiny pana Viléma II. z Pernštejna, kterému složily hold nejen stovky přítomných účastníků, ale i zástupci měst, městeček a obcí jeho panství s obecními prapory. Pan Vilém své poddané pozdravil, popřál jim spoustu zážitků při letošních Slavnostech a zároveň je pozval i na svůj hrad k rytířskému klání.

Křest knihy Nedvědice na starých pohlednicích
Foto: Antonín Špaček

Sobotní odpolední program byl ve znamení koncertů skupin KRONEK ALBAND, SCA, HARLEJ a HOT APLES, ukončil jej pak taneční večer se skupinou EXIT s vyvrcholením tradičním ohňostrojem nad hladinou rybníka, který opět sledovaly stovky, a možná i tisíce lidí v areálu či kolem rybníka.

Vilém II. z Pernštejna s družinou
Foto: Antonín Špaček

Příjezd historického vlaku
Foto: Antonín Špaček

Rytířský turnaj na Pernštejně
Foto: Antonín Špaček ml.

K vrcholu nedělního programu pak patřilo vystoupení souboru HRADIŠŤAN, které si opět nenechaly ujít stovky diváků přímo v areálu. Škoda jen, že průvodní slovo uměleckého vedoucího Jiřího Pavlici nebylo příliš slyšet, ať již vinou ozvučení, tak i slabší intenzitou jeho hlasu. Zato hudební vystoupení bylo naprosto bezchybné a diváky doslova uchvátilo. Program Slavností pak ukončil koncert souboru MEDICIMBAL.

Areál u rybníka při pohledu z vrtulníku
Foto: Antonín Špaček

Jelikož letos jeden ze dvou červencových svátků připadl na sobotu, byly Slavnosti o den kratší než loni a trvaly tři dny. Ukázalo se, že tato doba je naprosto dostačující a optimální, a bylo by dobré ji dodržet i v budoucnu. Letos nám také přálo počasí, na rozdíl od loňského tornáda nám byla příroda příznivě nakloněna, a i když v okolí místy pršelo, u nás prakticky ani nekáplo.

V průběhu Slavností všechno klapalo, jak má. Přesto by však stálo za to při příštích Slavnostech vyřešit jednu věc. Po celou dobu jejich trvání nám vydatně pomáhala Policie ČR. Dbala na dodržování pořádku, dopravních předpisů a především v sobotu řešila složitou dopravní situaci na silnici kolem Pernštejna, která byla prakticky vlivem náporu návštěvníků hradu v jednu chvíli neprůjezdná. Určitě by však bylo možné vyřešit i to, aby v době průvodu rytířů byla na chvíli zastavena doprava a rytíři se nemuseli proplétat mezi jedoucími automobily. I když policie do působnosti Viléma z Pernštejna nespadá, i jemu by však mohla „pomáhat“ a „chránit“ jej.

Program Rádia Petrov
Foto: Antonín Špaček

Podle vyjádření snad všech účastníků byly letošní Slavnosti Pernštejnského panství opět velmi úspěšné. A za to patří obrovské poděkování všem organizátorům. Dámy a pánové, moc Vám děkujeme a věříme, že v příštím roce pro nás Slavnosti připravíte opět takové, jako byly ty v roce 2013.

Antonín Špaček

Koncert HRADIŠŤAN
Foto: Antonín Špaček

PŘÍLEŽITOSTNÉ POŠTOVNÍ RAZÍTKO

Pošta v Nedvědici v sobotu 6. července v den křtu knihy Nedvědice na starých pohlednicích při Slavnostech Pernštejnského panství 2013 užívala příležitostné razítko. Zájem o dopisnice a otisk příležitostného razítka byl velký. Písemnou formou s žádostí o toto razítko se na nás obrátilo 138 sběratelů. Tyto žádosti obsahovaly 264 zásilek. Žádosti byly z celé České republiky, ale také z Austrálie, Nového Zélandu a Brazílie. Dokonce se na nás obrátila sběratelka, která měla zájem o obálky od žádostí o příležitostná razítka.

V sobotu navštívilo Českou poštu v Nedvědici 48 nadšenců se zájmem o otisk tohoto razítka. Otisky jsme dávali i na místní pohledy, dopisnice vydané k této příležitosti, do knih a jeden otisk i na ruku. Těchto otisků bylo celkem 176.

Osobně nás navštívili čtyři vášniví filatelisté, kteří měli speciální požadavky. Nejdelší cestu k nám měl filatelista až ze Staňkova u Plzně. Cestoval do Nedvědice dva dny.

Jarmila Mazourová - vedoucí pošty v Nedvědici

PRAVIDLA
ZACHÁZENÍ S VYSLOUŽILÝMI ELEKTROSPOTŘEBIČI

Vysloužilý nemoderní spotřebič můžete zdarma odevzdat prodejci.

Kde je nejbližší sběrný dvůr, zjistíte na obecním úřadě nebo na webu: www.elektrowin.cz. Na obecním úřadě můžete zjistit i termín mobilního svozu.

Starý spotřebič můžete odevzdat zdarma do sběrného dvora.

Za odložení spotřebiče do kontejneru či na černou skládku můžete dostat pokutu až do výše 20 000 Kč.

Nepouštějte se do demontáže spotřebiče, může obsahovat látky poškozující zdraví.

GRATULUJEME!
Pokud dodržujete tyto zásady, nemůžete se nikdy dopustit ekologického zločinu!

www.elektrowin.cz

životní prostředí – náš společný zájem

elektrowin

HISTORIE ŽIDŮ V NEDVĚDICI

Židovské rodiny v Nedvědici uvádí kronikáři ve druhé polovině devatenáctého století. Známým byl obchodník Julius Winter, který měl svůj obchod s potravinami a zbožím pro domácnost v domě č. 67 naproti rybníku. V obci byli oblíbení - snažili se lidem pomáhat. Doklady o jejich dobročinnosti uvádí Antonie Applová ve svých vzpomínkách na pobyt na hradě Pernštejně po roce 1895. Z Nedvědice se Wintrovi odstěhovali do Brna v roce 1900.

Významné postavení měl ve stejném období i Eduard Friedjung, který byl nájemcem vrchnostenské vinopalny v č. 75. K vinopalně patřil i obchod a hospůdka. Palírny všeobecně patřily vrchnosti, ale pronajaté je měly židovské rodiny, v Nedvědici již od roku 1826.

Z Nedvědice stejně jako Winter a Friedjung na přelomu devatenáctého a dvacátého století odešel i správní pracovník Mittrowských a nájemce dvorů Klečany, Bořinov a Mansberk Arnold Skutecký. Byl zkušeným hospodářem na velkých dvorech a zaváděl na svoji dobu nové zemědělské postupy a práce.

Osobností, která výrazně ovlivnila vývoj městečka Nedvědice, byl židovský podnikatel Otto Kuhn. Jednání o postavení velké textilní továrny v Nedvědici na místě vodního mlýna Františka Svobody č. 23 a zkrachovalé textilní továrny Kafkovy č. 20 začala po roce 1895. Kuhnova továrna v Brně na ulici Cejl patřila v devadesátých letech devatenáctého století k největším a spolupracovala s mnoha firmami v Rakousku-Uhersku i v zahraničí. Textilní podniky na Brněnsku a v povodí řeky Svitavy ovládaly především židovské rodiny. Továrna v Nedvědici byla stavebně dokončena v roce 1905 a dál byla modernizována. V roce 1927 se stala nečekaná událost. Otto Kuhn spáchal ve Vídni sebevraždu a továrna se stala majetkem několika bank, které ji po dvou letech prodaly dalšímu židovskému textilnímu podnikateli z Brna - Mořici Hanselovi. I přes mnoho problémů, které Hansel s výrobou a hlavně odbytem látek měl, se dál snažil modernizovat a rozvíjet závod. Zaměstnával lidi ze širokého okolí a mnohým dal na svoji dobu moderní byty v dělnické kolonii „Domky“, která se stavěla postupně od roku 1907.

Do Nedvědice přijížděla již před I. světovou válkou řada dalších židovských rodin na letní byty. Měli zde vytvořené své tradice a scházeli se především v restauraci na „Panském domě“ (dnes pošta) s dalšími letními hosty, často i Němci. Nedvědice měla těchto bytů a hotelových pokojů ve třicátých letech více jak 50.

Třicátá léta ale přinášejí nastupující nacismus a s ním i protižidovské nálady německého obyvatelstva, které po nástupu Adolfa Hitlera dostávají podobu konečného řešení židovské otázky - jejich vyvraždění - holokaust.

Cílem brněnských nacistů jsou nejprve bohatí Židé, se kterými dříve obchodovali a sedávali v kavárnách a restauracích. Na přední místo jejich zájmu se tak dostává i bohatá rodina Hanselova. Rodiče Mořic a Olga a synové Bedřich a Pavel se trvale přihlásili 23. září 1941 do Nedvědice do vlastního domu č. 23, ve kterém byly kanceláře firmy a jejich byt. Chtěli být mimo zvůli nacistů v městě Brně. Program likvidace Židů ale postupoval dle připravených plánů. Již 31. března 1942 jsou z Nedvědice úředně odhlášeni a postupně deportováni do Terezína a odtud do likvidačních táborů. Mořic Hansel - majitel textilky - zahynul v roce 1941 ve věku 59 roků, Olga Hanselová v roce 1942 ve věku 53 roků. Bedřich Hansel v roce 1944 ve věku 35 roků. Pokračovatelem ve vedení textilní továrny v Nedvědici měl být mladší syn Pavel. Byl však společně se svou matkou 8. dubna 1942 deportován do Terezína, odtud pak 13. června 1942 do Majdanku, kde zahynul 23. srpna 1942.

Stejně smutný byl osud Maxe Eitingera, rodáka z obce Nowa Wieś u Krakowa, který část dětství prožil v Lomnici. V roce 1940 se po vynuceném rozvodu se svou křesťanskou manželkou přistěhoval z Pardubic do Nedvědice „Na Městečko“ k Jiřímu Rossimu do domu č. 174, kde byl malý obchod. Odtud byl deportován do Brna a 4. dubna 1942 z Brna do Terezína. Z Terezína byl odvezen 28. července 1942 do Baranoviči, kde zahynul. Max byl bratrem MUDr. Lea Eitingera, jedné z významných postav světové moderní psychiatrie v oboru posttraumatické stresové poruchy a angažovaného bojovníka za lidská práva. Leo se narodil v Lomnici u Tišnova a vystudoval Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Počátkem války uprchl do Norska. V letech 1943–1945 prošel peklem koncentračních táborů Osvětim a Buchenwald a jako jeden z velice mála vězňů se dočkal osvobození. Po válce žil v Norsku, zemřel v roce 1996.

Impulsem ke zpracování této smutné kapitoly v historii Nedvědice byla návštěva zástupců Okrašlovacího spolku pro Lomnici a okolí, kteří se velmi obětavě a odborně věnují zdokumentování osudů židovských rodin z lomnického ghetta, které bylo jedno z největších v našem kraji. Z jejich iniciativy a předaných dokumentů vychází i náš přínos k této problematice.

Pavel Hansel (1913 – 1942)
Foto: archiv Ilony Ročkové

Stolpersteine, česky též Kameny zmizelých, jsou malé pomníčky připomínají oběti holokaustu. Pokládají se před dům, z něhož byl dotyčný člověk nacisty deportován do koncentračního tábora a tam zavražděn. 10. října 2013 bude v chodníku před domem č. 174 odhalen takovýto malý pomníček jako vzpomínka nejen na Maxe Eitingera, ale i všechny Židy, kteří měli spojitost s Nedvědicí a stali se obětí nacistické zvůle. Podle dokumentů z četnických stanic jich bylo v Nedvědici přihlášeno jedenáct a všichni zahynuli v rámci holokaustu. Stejně jako vdova po Otto Kuhnovi a jejich dva synové. Jistě se mezi sebou stýkali, možná právě na tomto místě postávali a vyprávěli o minulosti, promýšleli svou budoucnost...

Datum odhalení pomníčku není náhodné. Přesně před 100 lety 10. října 1913 se narodil manželům Hanselovým, pozdějším majitelům textilní továrny v Nedvědici, syn Pavel. Velké plány s ním měli rodiče, velké životní plány měl jistě i on sám. Vše však ve věku pouhých 29 let ukončila nenávist nacistických “nadlidí”. Dům Hanselových, známý jako „bílý dům“, se nezachoval, musel ustoupit modernizaci továrny MEZ. Až budete procházet „Na Městečku“ po tomto chodníku s pomníčkem, nezapomeňte...

Zpracováno za pomoci Mgr. Ilony Ročkové, Mgr. Barbory Antonové a Mgr. Michala Konečného

Jiří Šmíd

PÁNI Z PERNŠTEJNA - JAN I. Z PERNŠTEJNA

(NAR. OKOLO 1406; ZEMŘEL ROKU 1475)

Pernštejnové v nastávajících náboženských válkách představovali mezi moravským panstvem významné a zejména trvalé příznivce kalicha. Hrad Pernštejn se však nestal centrem husitských myšlenek, nýbrž soukromou pevností jejich přívrženců, a přestože se Pernštejnové proslavili v důležitých bitvách, nikdy nebyli předními hejtmany husitských vojsk. Tomáš Pešina z Čechorodu ve svém historickém díle Mars Moravicus z roku 1677 uvádí Vilémovy syny Jana a Bavora mezi nepočetnými moravskými protivníky císaře Zikmunda již v roce 1420.

S osobou Bavora z Pernštejna, který je považován za Vilémova staršího syna, se setkáváme ve vyprávění soudobých kronik. Proslavil se svou statečností v bojích proti třetí a čtvrté křížové výpravě, zvláště v bitvách u Ústí a u Tachova v letech 1426 a 1427. Podle jiných pramenů se ve stejných bitvách proslavil i Jan z Pernštejna, v žádné z kronik však nestojí jména Bavor a Jan společně. V majetkoprávních pramenech se Bavor nevyskytuje vůbec, vždy je uváděn starý pan Vilém se synem Janem. Je tedy možné, že označení „Bavor" bylo jen přezdívkou mladého Jana z Pernštejna. Byl-li Bavor skutečnou historickou postavou a Janovým bratrem, pak již koncem dvacátých let 15. století nežil.

V roce 1424 se Zikmundův zeť a od roku 1423 moravský markrabě Albrecht Habsburský za přispění olomouckého biskupa Jana Železného neúspěšně pokusil při tažení proti husitům dobýt i hrad Pernštejn. Obrany hradu se jistě účastnil kromě starého pana Viléma i mladý Jan z Pernštejna. Obléhání hradu bylo jistě jedním ze zdrojů Janova trvalého nepřátelství k markraběti a jeho budoucí politické orientace. Jeho účast mezi veliteli husitských vojsk je však doložena až v letech 1426 a 1427. Účastnil se také husitské spanilé jízdy do Míšně v roce 1429, při níž, jak píše očitý svědek „… dobyli přes sto měst, hradů a tvrzí, zbořili je a spálili…" a vrátili se příštího roku s drahocennou kořistí, jejíž část putovala na Pernštejn. V neklidných dvacátých letech měl přičiněním husitů zaniknout i rodinný klášter v nedalekém Doubravníku, novější výzkumy však tuto hypotézu popírají.

Po smrti císaře Zikmunda v roce 1437 stál Jan spolu s částí českých stavů v táboře zásadních odpůrců přijetí Albrechta Habsburského na český trůn a podporoval kandidaturu syna polského krále Kazimíra Jagellonského. Se svými ozbrojenci se jako jeden z mála Moravanů aktivně účastnil nové domácí války v Čechách, a to po boku Hynka Ptáčka z Pirknštejna a Jiřího z Kunštátu a Poděbrad. Jeho podpora strany reprezentované právě Jiřím z Poděbrad je od té doby zcela jednoznačná a zásadní. Náhlá smrt mladého českého krále Albrechta při tažení proti vojsku opozice v roce 1439 otevřela Janovi z Pernštejna nové politické možnosti. V neklidné době vlády krajských landfrýdů a posléze zemského správce Jiřího z Poděbrad (za nezletilého krále Ladislava Pohrobka v letech 1453 – 58) i za kralování Jiřího z Poděbrad (1459 – 71) se stal jednou z hlavních opor budoucího krále na Moravě, což se projevilo výrazným rozšířením zděděného panství a legalizací držby některých majetků, které fakticky ovládl již během předchozích let. Na straně krále Jiřího stál i za česko-uherských válek s Matyášem Korvínem. Po smrti českého krále Jiřího z Poděbrad v roce 1471 odchází do ústraní a v pozici hlavního představitele rodu stále výrazněji vystupuje jeho druhorozený syn Vilém.

Během svého rušného života zplodil nejméně pět synů

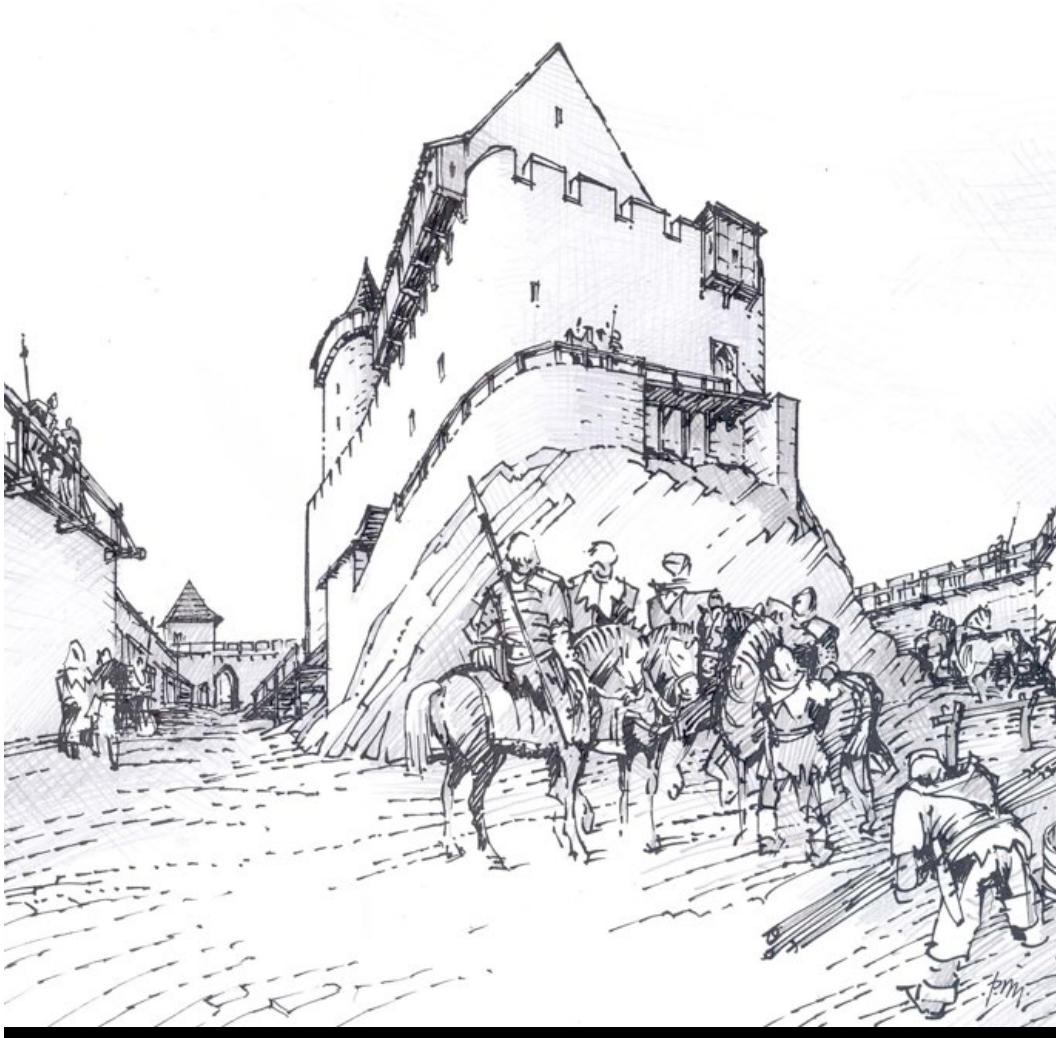

Od založení hradu se patrně hodně dlouho vstupovalo do horního hradu po prudké rampě kontrolované strážnicí a shora podsebitím nejstaršího paláce. Ukončení vjezdové rampy a zabezpečení vstupu do horního hradu si dnes můžeme představit ve formě vlčí jámy možná později ještě doplněné padacím můstkem.

Rekonstrukce, kresba i text: Ing. arch. Pavel Šimeček

– Zikmunda, Viléma, Jana, Vratislava a Jimrama, mezi nimiž byl věkový rozdíl až třicet let.

Zikmund pocházel z jeho prvního manželství s Barborou z Valdštejna a narodil se ve 30. letech 15. století. O jeho prvorozenectví svědčí pořadí, ve kterém je uváděn na listinách i to, že již záhy založil vlastní rodinu a vyžádal si svůj majetkový podíl na rodinném majetku – hrad Zubštejn a několik okolních vesnic. Ze dvou manželství se mu narodily čtyři dcery. Rodinného štěstí si příliš neužil, protože většinu času trávil na bojištích česko-uherských válek ve službách krále Jiřího a také v žalářích Jiříkových protivníků, především krále Matyáše Korvína. Zemřel v roce v 1472, krátce po propuštění z dlouhého zajetí. Zubštejnský statek byl po jeho smrti opět včleněn do rodového dominia a Zikmundovy dcery měly dostat jen věno ve výši 300 kop českých grošů, neboť Jan z Pernštejna (a posléze i jeho potomci) uplatňoval pravidlo, které vylučovalo z dědických nároků na pozemkový majetek ženské příslušnice rodu, „… aby majetek od rodu neodešel…“.

Druhé manželství uzavřel Jan na konci 30. let 15. století s Bohunkou z Lomnice, dcerou svého dlouholetého rivala ve sporu o původně pernštejnské statky Pyšolec, Bystřici a Zubštejn Jana z Lomnice, který sporné statky s přispěním markraběte Albrechta nakonec získal. Po smrti Albrechta i Janovy první manželky se stala klíčem k vyřešení majetkových sporů nová svatba a spříznění rodů. Kromě Bohunčina věna postoupil Jan z Lomnice svému zeti všechna svá práva na zástavu těchto markraběcích manství, která mu později král Jiří převedl do dědičné držby. Z tohoto dlouholetého a snad šťastného manželství se narodili synové Vilém, Jan a Vratislav.

Ve vysokém věku uzavřel Jan z Pernštejna ještě třetí manželství s mladičkou Markétou z Vranova, ze kterého pocházel nejmladší syn Jimram. Dožívá svůj život na rodném hradě Pernštejně, který významným způsobem přestavěl.

V první etapě přestavby proběhla podle dendrochronologické datace dřevěných stavebních konstrukcí v letech 1447 až 1457 dostavba dvou částí tzv. pláště na severní straně paláce, umožňující spojení samostatně stojící hranolové věže s palácem dřevěným můstkem. Propojení starých a nových prostor vyřešila klenutá chodba vedená po koruně raně gotické hradby. S ohledem na větší reprezentativnost a zejména na blízká naleziště začal Jan s výměnou starších pískovcových ostění za nová, z bílého nedvědického mramoru, z něhož budoval i točitá schodiště a krakorce, nesoucí arkýře. Ve druhém patře vznikly dvě křížově klenuté místnosti s bohatěji zdobenými portály. Východní aspiruje na funkci starší hradní kaple, západní je ozdobena svorníky s erbem Jana z Pernštejna a Bohunky z Lomnice. Práce přerušil velký požár, o kterém se v roce 1460 zmiňuje ve svém dopise Jiří z Poděbrad. Jak velké bylo poškození hradu, nevíme a neznáme ani rozsah prací, které po požáru proběhly. Pravděpodobně byla zaklenuta velká část místností, původně s plochými dřevěnými stropy, probíhaly práce na nynější budově sýpky (dřevo na trámy podlah skáceno v zimě 1460/1461). Snad až po požáru byl přemístěn vstup do paláce, postavena spojující rampa se schodištěm a věž střežící nový vstup. Výzdoba mramorových ostění ukazuje však nový styl a dendrochronologie potvrzuje, že věž alespoň dokončil v 80. letech 15. století Janův syn Vratislav.

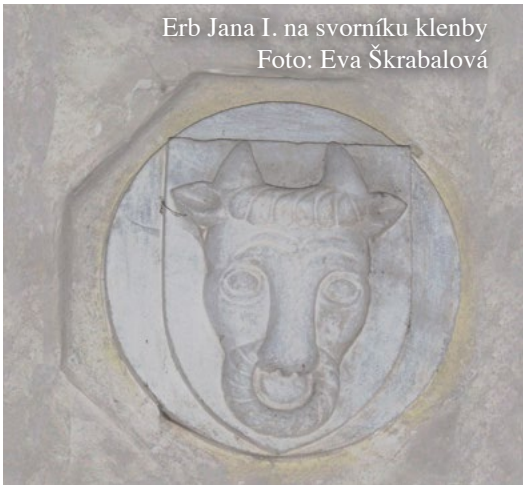

Erb Jana I. na svorníku klenby
Foto: Eva Škrabalová

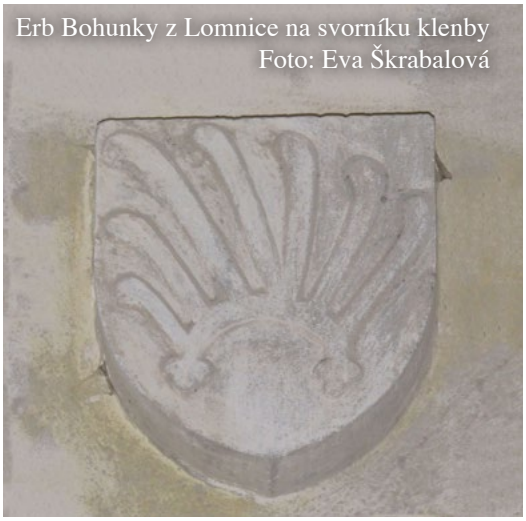

Erb Bohunky z Lomnice na svorníku klenby
Foto: Eva Škrabalová

Původní vstup do paláce v místě okna s oslím hřbetem částečně zakrytým břečťanem
Foto: Eva Škrabalová

Jan z Pernštejna nashromáždil poměrně rozsáhlý pozemkový majetek. Pernštejnské panství v době jeho smrti tvořil vlastní hrad Pernštejn s městečkem Nedvědicí a okolními vesnicemi, hrady a panství Mitrov, Křižanov, Pyšolec, Auersperk, Zubštejn, Víckov, Jimramov, město Bystřice, majetek zaniklého kláštera v Doubravníku a další drobnější statky a vesnice zejména v těsné blízkosti rodové domény. Většinou měly status alodního (svobodného) šlechtického majetku. Dále to bylo právo pobírat výnosy z majetku tišnovského kláštera (tzv. oprava) a několik drobných statků a vesnic v okolí Ivančic. Krátce Pernštejnové drželi i panství Velké Meziříčí.

Jan z Pernštejna se dožil vysokého věku a o řadu let přežil většinu svých druhů ze spanilých jízd husitské doby. Jeho zkušenosti i pevné postoje jej předurčovaly stát se vůdčí osobností moravského panstva třetí čtvrtiny 15. století a díky jeho dlouholetým vojenským a politickým aktivitám i majetkovému zázemí byli Pernštejnové na vrcholu společenského žebříčku pohusitské Moravy. Samotný Jan byl pokládán za nejlepšího znalce zemského práva a od šedesátých let 15. století až do své smrti zastával funkci nejvyššího komorníka brněnského zemského soudu. Byl to právě on, kdo spolu s Janem Tovačovským z Cimburka v písemné podobě znovu formuloval moravské zemské právo, jehož obsah během válečných let s obměnou generací postupně mizel z paměti.

Zemřel čtyři dny po štědrém večeru roku 1475, pohřben byl v doubravnickém kostele, kde se dochoval i jeho náhrobek. Zanechal po sobě čtyři syny a mladou vdovu.

Nejstarší syn Vilém sám byl v době Janovy smrti bez ohledu na otcovské dědictví významným pozemkovým magnátem a po otcově smrti spravoval po tři roky společné dědictví.

V roce 1478 dosáhli Vilémovi mladší bratři Jan a Vratislav plnoletosti a došlo k vypořádání dědictví po jejich zemřelém otci Janovi (†1475). Majetek i dluhy byly rozděleny na dvě části, z nichž si Jan a Vratislav vybrali hrad Pernštejn a okolní panství. Vilém zůstal nadále poručíkem svého nezletilého bratra Jimrama a jako společný majetek spravoval druhou polovinu panství s hradem Zubštejnem. Listina, v níž bratři Jan a Vratislav Vilémovi potvrdili převzetí otcovského dědictví, popisuje i rozdělení vybavení hradu. Na Pernštejně zůstalo otcovo povlečení na 12 postelí a všechny menší palné zbraně, na Zubštejn byla odvezena pouze polovina houfnic a tarasnic. Rodinné klenoty a jiné cennosti (např. památeční lžičky po otci) si z Pernštejna odvezla mladá vdova Markéta Pernštejnská z Vranova a trvalo dlouhá léta, než je Vilém na ní vysoudil. K oficiálnímu dělení majetku byli přizváni páni z řad příbuzenstva a Pernštejnům blízkých rodů, jako byli Ctibor Tovačovský z Cimburka (nejvyšší hejtman Markrabství moravského a zároveň nejvyšší kancléř Království českého), Pertold z Lipé (nejvyšší maršálek Království českého), Heralt z Kunštátu a na Plumlově a jiní významní moravští pánové. Během dvou let po dělení majetku však dva z bratří, Jan a nejmladší Jimram, zemřeli a jejich majetkové podíly připadly zbylým Pernštejnů.

Z knih: Petr Vorel: Páni z Pernštejna – Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy, vydané nakladatelstvím Rybka Publishers v Praze roku 2012; Josef Válka: Středověká Morava, in Vlastivěda moravská – Dějiny Moravy I., vydané Muzejní a vlastivědnou společností v Brně v roce 1991; Miroslav Plaček: Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí, vydané nakladatelstvím Libri v Praze 2001; Ing. Tomáš Kyncl: Dendrochronologický průzkum dřevěných konstrukčních prvků na hradě Pernštejně, Brno 2008 vybrala a upravila Eva Škrabalová

Náhrobek Jana I. z Pernštejna v kostele v Doubravníku
Foto: Antonín Špaček

STARÉ LÍPY ZMIZÍ Z 1. NÁDVOŘÍ HRADU PERNŠTEJNA

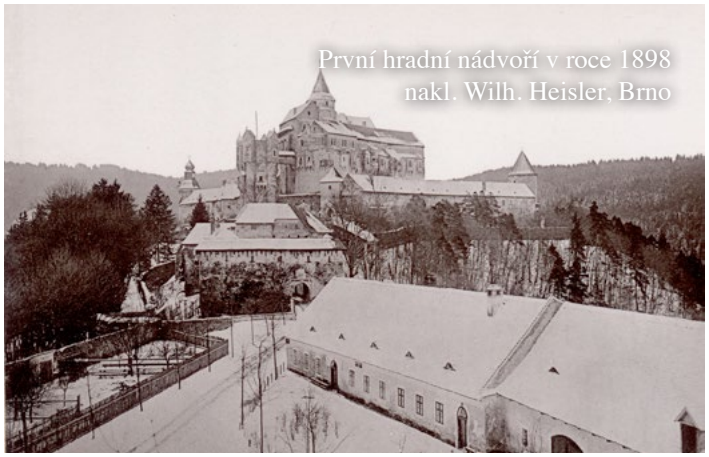

První hradní nádvoří v roce 1898
nakl. Wilh. Heisler, Brno

Prudký náraz větru v noci z 29. na 30. července způsobil na 1. nádvoří hradu Pernštejna menší katastrofu. Na jedné z lip odlomil kosterní větev s velkou částí kmene a tato větev svým pádem poškodila koruny dalších dvou lip. Naštěstí se tak stalo v noci na prázdném nádvoří, nedošlo tedy k žádnému úrazu ani poškození majetku. Ranní podívaná však vzala pracovníkům hradu dech. Kromě změti větví a listů, které jde rozřezat a odklidit, je čekala podívaná na alarmující stav poškozených stromů, které ukázaly svá prohnilá jádra na rozlomených kmenech i nalomených větvích. Přivolaný soudní znalec z oboru dendrologie Ing. Jindřich Šmiták po důkladném prozkoumání a zhodnocení jak poškozených, tak i zdánlivě zdravých stromů vypracoval posudek, jehož úkolem bylo posouzení zdravotního stavu dřevin z bezpečnostního hlediska.

Na 1. nádvoří hradu se nachází 18 kusů vzrostlých dřevin, z toho 14 lip srdčitých a kříženců s lípou velkolistou ve stáří přibližně 120 let a 4 mladší stromy - 1 dub letní, 1 jasan ztepilý a 2 jírovce maďaly.

Po posouzení jejich zdravotního stavu z hlediska bezpečnosti bylo 10 lip označeno jako vysoce havarijní (většinou pro duté kmeny napadené vnitřní hnilobou) a doporučeno jejich neprodlené skácení, 1 lípa doporučena k asanaci jako potenciální hrozba a u zbývajících 3 lip bylo doporučeno jejich zachování, přičemž jedna z nich by měla být opatřena bezpečnostní vazbou. Jasan a dva jírovce nejsou v havarijním stavu, ale po odstranění okolních stromů by se jako solitéry staly nebezpečnými, a proto bylo rovněž doporučeno jejich odstranění. Také u dubu letního byla pro narušenou statiku doporučena jeho asanace.

Dva větrem nejvíce poškozené stromy, které bezprostředně ohrožovaly osoby pohybující se po nádvoří, byly v nejbližších volných dnech postupně ořezány a skáceny, k jednomu museli být povoláni hasiči, aby odstranili z dutiny stromu ve výšce asi 10 metrů včelí úl, který kácení znemožňoval. V současné době bylo Krajským úřadem v Brně vydáno na základě soudně znaleckého posudku závazné stanovisko k odstranění havarijních stromů. V průběhu září by pak měly být havarijní stromy odstraněny.

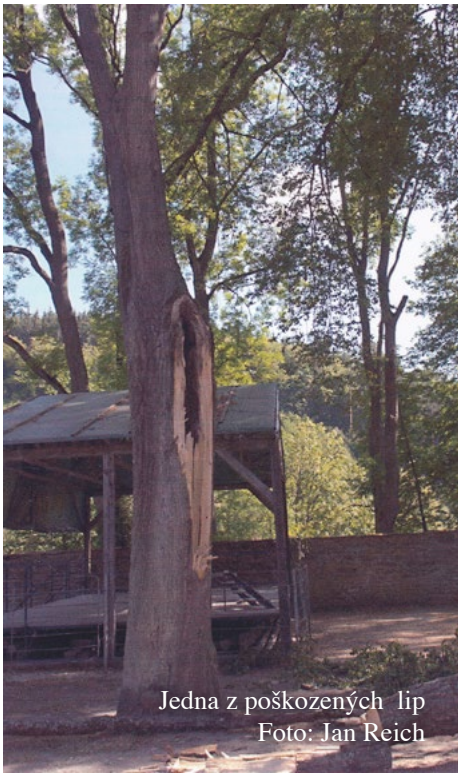

Jedna z poškozených lip
Foto: Jan Reich

Co bude dál? Ve spolupráci s odbornými pracovníky Národního památkového ústavu bude navržena koncepce obnovy

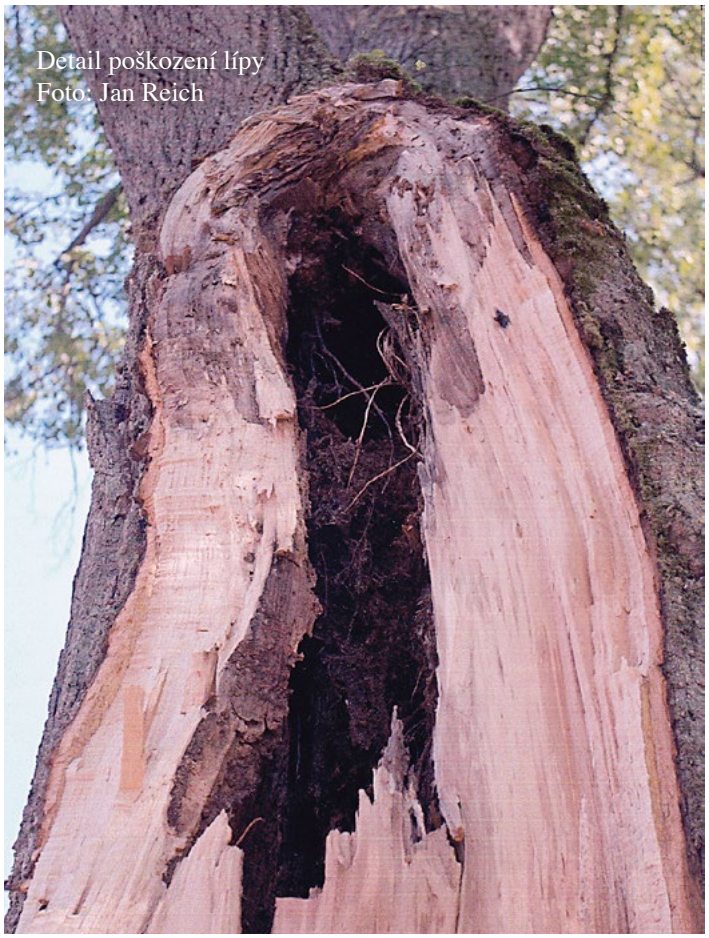

Detail poškození lípy
Foto: Jan Reich

zeleně a posléze zadáno vypracování projektu, řešící celkovou situaci na 1. nádvoří hradu Pernštejna včetně nové výsadby dřevin a případně další zeleně. Výsledkem by mělo být nově osázené nádvoří, poskytující návštěvníků hradu příjemné prostředí k občerstvení i jiným kulturním aktivitám, které přitom zachová atmosféru historické památky. Odstranění starých vzrostlých stromů setře zřejmě jistý duch starobylosti, který z nádvoří vyzařuje, ale na druhé straně odkryje návštěvníkům nebývalý pohled na středověký hrad. Pohled, jaký hrad nabízel před sto lety a jaký za pár let, až stromy opět vyrostou a zmohutní, už opět nebude možný.

Eva Škrabalová

Kácení lip
Foto: Antonín Špaček

PODZIM NA PERNŠTEJNĚ

V pátek 13. září 2013 proběhla na hradě vernisáž 13. ročníku interiérové výstavy Podzim na Pernštejně – slavnosti květů a plodů. Veřejnosti je výstava zpřístupněna formou prohlídek 1. okruhu nebo 2. zkráceného okruhu hradního paláce vyzdobeného květy a plody podzimu od soboty 14. září do neděle 29. září denně mimo pondělí od 10 do 16 hodin.

Na výzdobě hradu se podílejí šikovní pracovníci ze spřátelených hradů a zámků z Čech i Moravy pod vedením floristy Slávka Rabušice. O víkendech hrad nabízí návštěvníkům kromě výstavy i různé doplňkové akce. Více informací naleznete na našich oficiálních internetových stránkách www. hrad-pernstejn.eu. Na Vaši návštěvu se těší a srdečně Vás zve správa hradu Pernštejna.

Mgr. Eva Rajsiglová, advokátka, oznamuje zahájení právní praxe

se zaměřením na právo občanské, obchodní, rodinné a trestní, poradenství v oblasti převodů nemovitostí včetně oceňování ceny nemovitostí, právo pracovní a úpadkové (sepis návrhů na oddlužení nebo konkurs), právo vymáhání pohledávek.

ER
advokátní kancelář

Nabízím: Komplexní přístup, efektivní řešení sporů, přípravu smluv, žalob, návrhů a žádostí, řešení na míru, litigace - zastupování klientů před soudy a správními orgány, doplňkové služby - advokátní úschova finančních prostředků, ověřování podpisů.

Kontakt:
Mgr. Eva Rajsiglová | GSM +42(0) 777 029 303 | Email: akrajsiglova@gmail.com
Sídlo: Brno, Jaselská 23, PSČ 602 00 | Pobočka: Nedvědice 116 (dle předchozí telefonické domluvy každý čtvrtek a pátek)

50 LET BUDOVY MATEŘSKÉ ŠKOLY V NEDVĚDICI

Stavba budovy mateřské školy – r. 1961
Foto: archiv Jiřího Šmída

Od svého založení v roce 1940 sídlila mateřská škola v přízemí obecné školy v budově základní školy. Její ředitelkou, jak uvádí obecní kronika, byla Jiřina Veselá. Počet dětí se po válce každým rokem zvyšuje. Stále více matek malých dětí nastupuje do zaměstnání. Již od roku 1955 měla přitom Nedvědice „jesle“, které byly první v okrese Bystřice nad Pernštejnem.

Stavba budovy mateřské školy
Foto: Miloš Neča

V roce 1956 se zavádí nové osnovy pro mateřské školy, které jsou povinné. V tomto roce ji navštěvuje 36 dětí. Každé dítě má vlastní ručník, lehátko, deky s povlakem a polštářek. V dalším roce se zavádí povinná docházka pětiletých a šestiletých dětí do mateřské školy. Prostory v budově obecné školy již nevyhovovaly a požadavky se stále zvyšovaly. Místní národní výbor v Nedvědici vedený předsedou Františkem Havelkou od poloviny padesátých let jednal mnohokrát o postavení samostatné budovy pro mateřskou školu. Do mateřské školy chodilo v té době již 53 dětí.

Stavba mateřské školy byla Okresním národním výborem v Bystřici nad Pernštejnem, kde měla Nedvědice silné zastoupení funkcionářů, schválena v roce 1958. Po územní reorganizaci okresů v roce 1959 ale ONV v Bystřici nad Pernštejnem ukončil svoji činnost. Po přeložení okresního národního výboru do Žďáru nad Sázavou v roce 1960 byla stavba potvrzena. Podmínkou bylo, že bude stavěna svépomocí

v tak zvané „akci Z“. Materiál byl zakoupen z prostředků, které uvolnil okresní národní výbor, odborné práce prováděla stavební firma z Bystřice nad Pernštejnem a všechny ostatní práce byly odpracovány brigádníky z řad našich občanů.

Přípravné práce začaly v roce 1960 a koncem roku 1961 byla dokončena hrubá stavba. Technický dozor nad realizací stavby měl brněnský stavitel a architekt Antonín Hofírek. Mistra odborných prací vykonával František Fiala z Bobrové, brigádnické práce dozoroval Josef Spurný. Všechny práce, jak odborné, tak i pomocné, organizoval Místní národní výbor v Nedvědici, jehož předsedou byl v té době Jaroslav Zeman. Brigádnických hodin bylo odpracováno 26 000. Hodnota stavebního díla byla vypočtena na 1 700 000 Kčs. Mimo rozpočet na vnitřní vybavení přispěl ONV Žďár nad Sázavou a nedvědické závody MEZ a Vlněna.

Slavnostní otevření budovy mateřské školy 22.9.1963
Foto: archiv Antonína Špačka

Současná podoba mateřské školy
Foto: Antonín Špaček

Provoz v nové mateřské škole byl zahájen 4. listopadu 1963, i když byla škola slavnostně otevřena již 22. září 1963. Mateřská škola byla postavena na kapacitu 40 dětí, o které se měla starat 1 ředitelka, 3 učitelky, 1 kuchařka a domovník, pro kterého byl v budově zřízen byt. První ředitelkou školy byla jmenována Marie Machová, později provdaná Jízdná. Rodiče zvýšili svůj měsíční příspěvek na dítě od února do srpna tohoto roku ze dvou na deset Kčs. Děti měly povinné lékařské prohlídky jedenkrát za čtvrtletí.

Ve své době byla Mateřská škola v Nedvědici bezesporu nejmodernější a komplexně vybavenou školou tohoto druhu na Bystřicku.

Jiří Šmíd

HASIČI INFORMUJÍ

Již tradičně se členové hasičského sboru zapojili do organizace Slavností Pernštejnského panství. Zajišťovali pořádkovou službu, bezpečnost při ohňostroji, technickou výpomoc a ostrahu celého areálu u rybníka. Celkem zde v uniformách odsloužili 204 hodin. Při hodnocení průběhu Slavností zazněl vážný požadavek na vedení městyse. Z důvodů bezpečnosti návštěvníků skácet skupinu olší v areálu, které jsou již prohnilé a usychají. Pád olše by způsobil vážná a možná i smrtelná zranění návštěvníků přímo v centru dění. Nechť jsou v areálu nesoucí jméno „V Olšičkách“ vysazeny olše nové. Druhou připomínkou bylo postavit stabilní oplocení podél chodníku u silnice, které stejně jako u fotbalového hřiště v Nedvědici nebo v Ujčově nenarušuje vzhled areálu a je mnohem hezčí než provizorní oplocení.

Hasiči i s technikou vypomáhali při natáčení filmů na hradě Pernštejně. Byly to vždy celé dny 15. a 19. července - film Poutnice a 19. až 20. srpna - film Götz.

V neděli 4. 8. 2013 se v 19:59 hod. rozezněla siréna oznamující svolání zásahové jednotky. Jednalo se o spadlý strom přes železniční trať číslo 251 pod hradem Pernštejnem. Jednotka vyjela oběma zásahovými vozy ve 20:03 hod. a na místo dorazila ve 20:10 hod. Vlak, který přijížděl do Nedvědice ze směru od Rožné byl hasiči zastaven a po odstranění padlého stromu pokračoval dál. Zasahující členové: Ondráček L., Vejrosta P., Konečný P., Kytner M., Havránek M., Štarha A., Havlíček L., Přeslička T., Ondráček D. a Kaňka A.

Za SDH Nedvědice Petr Konečný

KULATÉ VÝROČÍ HOTELU HOTÁREK

Pro slavnostní připomenutí 80 let od postavení Hotelu Hotárek se rozhodli majitelé a provozovatelé Restaurace pod Pernštejnem nabídnout zejména nedvědickým občanům tisíc půllitrů nejvíce žádané pernštejnské jedenáctky - Viléma - za mimořádnou cenu 15 Kč. Pivo se bude točit od 24. září od 16 hodin vždy v úterý, středu a čtvrtek až do vyčerpání nabídky. Majitelé a provozovatelé se těší na návštěvníky a věří, že se setkají i se vzpomínkami i předměty nebo fotografiemi připomínajícími provoz původní palírny a následně hotelu s restaurací.

Více o historii Hotelu Hotárek přineseme v příštím čísle.

CENÍK INZERCE

Ve Zpravodaji je možné inzerovat za následujících podmínek:

Plošná inzerce, formát:

A4	3.200,– Kč	1/2 A4	1.600,– Kč
1/4 A4	800,– Kč	1/8 A4	400,– Kč
1/16 A4	200,– Kč		

Řádková inzerce:

1. řádek (50 znaků) 60,– Kč, další řádky 1,– Kč/1 znak

Všechny uvedené ceny jsou včetně DPH (21 %).

MY A EVROPA

Nové směrnice EU přinesou změny i k nám

Evropská unie dál zpřísňuje směrnice upravující podmínky životního cyklu elektrických spotřebičů. Na některé změny je Česká republika už dnes připravena, jiné představují výzvu do budoucna pro nás pro všechny.

První směrnice výrazněji než dosud omezuje používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (EEZ) s cílem přispět k ochraně lidského zdraví a životního prostředí včetně využití a zneškodnění odpadních EEZ způsoby šetrnými k životnímu prostředí. Druhá směrnice - O odpadních elektrických a elektronických zařízeních - se do české legislativy musí promítnout nejpozději do 14. února 2014. Mimo jiné nově stanoví kvóty pro množství zpětně odebraného elektrozařízení. Jsou podstatně přísnější než dosud.

Co nás čeká v příštích letech

Během čtyř let musí členské státy EU ročně zvýšit množství vysbíraných spotřebičů na 40 - 45 % průměrné hmotnosti výrobků uvedených na národní trh tři roky zpětně. Od roku 2019 pak musí postupně všechny členské státy EU ročně vysbírat 65 % průměrné hmotnosti spotřebičů uvedených na trh v předchozích třech letech, anebo zrecyklovat 85 % hmotnosti z celkové produkce elektroodpadu. Stát také odpovídá za splnění této povinnosti. Směrnice totiž umožňuje vypočítat toto množství dvěma odlišnými způsoby a zatím není jasné, ke kterému z nich se přikloní naši zákonodárci.

Množství, které odevzdají Češi dnes, ale odpovídá jen zhruba 30 až 40 procentům množství vypočítaného podle jedné nebo druhé metodiky. Minimálním požadavkem EU jsou prozatím čtyři kilogramy vytříděného elektroodpadu na obyvatele a rok.

Náskok díky ELEKTROWINu

Obchodníci s elektrem, jejichž prodejní plocha přesáhne 400 m², budou muset zdarma odebírat malé vysloužilé spotřebiče, aniž by zpětný odběr vázali na nákup nového zařízení.

ELEKTROWIN a jeho smluvní partneři z řad prodejců mají v tomto směru náskok. I menší prodejny mají možnost vybavit se sběrnými koši ELEKTROWINu, jejichž obsah se díky kolektivnímu systému dostane, pro spotřebitele zdarma, ke zpracovatelům.

Surovin je stále méně

V evropských domácnostech slouží podle statistik dohromady celkem 633,8 milionu velkých spotřebičů, jako jsou pračky a ledničky. Zhruba 188 milionů z nich je starších 10 let. To na jedné straně znamená vysoké nároky na jejich budoucí ekologickou recyklaci, na druhé straně to představuje skvělou příležitost, jak nahradit omezené surovinové zdroje. Těch totiž v Evropě stále ubývá a podle odborníků je budou země, které jimi stále disponují, čím dál přísněji chránit.

Při výrobě nových spotřebičů se například využívají kovy získávané ze vzácných zemin jako je dysprosium, terbium, thulium, lutetium nebo yttrium, i když technologie se vyvíjejí a použité materiály se mohou v budoucnu nahradit. Těžba vzácných prvků je rychle rostoucím odvětvím, které v současné době závisí z velké části na Číně. Ta disponuje více než 40 procenty všech zásob vyskytujících se na naší planetě. Nabídka je už nyní nižší než poptávka. Během let se kvóta čínského vývozu stále snižovala a časem lze očekávat naprostý zákaz vývozu přinejmenším u části těchto surovin. Surovinová strategie EU je proto založena na třech pilířích: zajištění rovných podmínek v přístupu ke zdrojům ve třetích zemích, podpoře udržitelných dodávek z evropských zdrojů a zvýšení účinnosti využití zdrojů, včetně recyklace.

Recyklace je totiž v mnoha případech mnohem bohatším zdrojem surovin než primární těžba. Zatímco z tuny rudy se dá získat zhruba pět gramů zlata, z tuny vysloužilých elektrospotřebičů, které zlato obsahují, je ho 200 gramů.

ELEKTROWIN

„ZPRAVODAJ“ - vydává: Městys Nedvědice, www.nedvedice.cz
Evidován pod číslem MK ČR E 17302
Redakcí je pověřena historická komise, odpovědní redaktoři: Dr. Jiří Šmíd, Ing. Antonín Špaček
Radou a pomocí přispěli: Mgr. Iva Prokůpková, Mgr. Petr Vejrosta
Redakční rada si vyhrazuje právo výběru příspěvků, nevyžádané příspěvky se nevracejí.
Vychází čtyřikrát ročně nákladem 800 ks.
Tisk: MERAL, Brno, Koliště 141/47
Adresa redakce: Úřad městyse Nedvědice, 592 62 Nedvědice 42, tel.: 566 566 132, 602 754 739
e-mail: zpravodaj@nedvedice.cz
Uzávěrka příspěvků do čísla 4/2013 je 25. 11. 2013